

10. Врятувати децентралізацію: укрупнення районів та місцеві вибори 2020. URL: <https://rpr.org.ua/news/raionni-rady-v-ikhnomu-vyhladi-nerotribni-eksperty/> (дата звернення: 18.02.2021).

11. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України : Закон України від 17.09.2020 № 907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/907-IX#Text> (дата звернення: 18.02.2021).

12. Липовська С., Крупник А. Нові районні ради: торуємо шлях в невідоме. Громадська мережа публічного права та адміністрації. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/novi-raionni-rady-toruiemo-shliakh-v-nevidome/> (дата звернення: 18.02.2021).

13. Майбутнє районних рад: у парламентському комітеті створять спеціальну робочу групу. Інформаційний портал «Децентралізація». URL: <https://decentralization.gov.ua/news/13254> (дата звернення: 18.02.2021).

Марущак А.В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Чернівецького юридичного інституту*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ГАРМОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ПРАВОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Указ Президента України від 26.02.2016 р. «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки» [1] це наглядний приклад того, що держава зацікавлена у розвитку громадянського суспільства та підвищенні ефективності його існування. Відповідно, даним указом затверджується Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки і утворився консультативно-дорадчий орган при Президентові України – Координаційна рада сприяння розвитку громадянського суспільства. Прийняття та затвердження Стратегії було зумовлено необхідністю створення державою

сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства, різноманітних форм демократії участі, налагодження ефективної взаємодії громадськості з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

На прийняття Стратегії вплинуло багато факторів, що стали наслідком зростання ролі громадянського суспільства у різних сферах. Так, на сьогоднішній день, роль громадянського суспільства на пряму впливає на просування реформ на державному і місцевому рівнях, розвиток електронного урядування, надання волонтерської допомоги Збройним Силам України та іншим військовим формуванням.

Як показує досвід багатьох країн, особливо в умовах фінансово-економічної кризи, організації громадянського суспільства самостійно можуть вирішити значне коло питань, особливо в соціальній сфері, кращим та ефективнішим способом за органи державної влади.

Також, вказаним актом були визначені основні проблеми розвитку громадянського суспільства в Україні. Серед них:

- малоефективна взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування з громадськістю;
- негативний вплив на розвиток громадянського суспільства та забезпечення прав і свобод людини і громадянина, на що вплинула тимчасова окупація Російською Федерацією Автономної Республіки Крим;
- недосконалість чинного законодавства;
- недостатній рівень гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу [1].

Недосконалість чинного законодавства є вкрай важливим пунктом серед вищевказаних.

У першу чергу, на це впливає відсутність будь-яких згадок щодо громадянського суспільства у Основному законі держави – Конституції. Крім того, з-поміж безлічі нормативно-правових актів, що встановлюють порядок організації та діяльності структурних елементів громадянського суспільства, не існує єдиного закону, який би чітко встановлював що саме відноситься до інституту громадянського суспільства, основну мету його існування та напрямки його дії. Крім того,

законодавець досить часто створює не зовсім сприятливі умови для суб'єктів громадянського суспільства.

Така ситуація не склалася випадково. Українська влада не приділяє належної уваги питанням створення нормативних механізмів реалізації громадянських прав і свобод людей, гарантованих Конституцією України. Також, варто зазначити, про недосконалість законодавства України у сфері залучення громадських організацій в систему управління і прийняття рішень, і, фактично відсутність можливості здійснити останнє.

Найбільш суттєві недоліки у сфері законодавчого регулювання правового статусу громадських організацій упродовж попередніх 20 років були пов'язані з такими чинниками, як: відсутність у юридичних осіб права бути засновниками громадських організацій та унеможливлення створення спільних об'єднань фізичними та юридичними особами; поділ громадських об'єднань за їх територіальним статусом на міжнародні, всеукраїнські та місцеві, що призводило до заборони їм провадити свою діяльність за межами території реєстрації [2].

Але, у контексті даного прикладу, можна виділити і певну позитивну динаміку останніх років. Наприклад, ще у 2012 році термін, який відводився на реєстрацію громадських об'єднань становив 30 днів і на це повинна була виділитись суб'єктом значна вартість. У той же час, реєстрація фізичної особи-підприємця відбувалась за набагато легшою процедурою і менш вартісною. Згодом, законодавством була встановлена спрощена система реєстрації громадських об'єднань. Тепер, виходячи з досвіду практичної діяльності відділів реєстрації відповідних органів виконавчої влади, можна констатувати, що реєстрація відбувається за 1-3 дні. А з 2018 року законодавець ввів можливість здійснити її он-лайн.

Недостатній рівень гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу ще один не менш важливий пункт Стратегії. Загалом, Україна зобов'язана гармонізувати принаймні частину свого національного законодавства до сотень нормативних актів ЄС з багатьох галузей права. Сюди входять такі основні галузі, як митне, трудове право, надання фінансових послуг, захист прав

споживачів, охорона навколишнього середовища та багато інших.

Законодавча робота такого масштабу не може проводитись хаотично і поспішно, вона вимагає ретельного та відповідного планування. Для цього також потрібно дуже добре знати джерела права ЄС, їх походження, цілі та основні принципи, а також належне розуміння структури та тлумачення права ЄС. Така практика надає інформацію у простій формі, з багатьма прикладами та практичними порадами для щоденної роботи.

У 2018 році за підтримки Європейського Союзу були розроблені «Рекомендації для українських органів державного управління щодо наближення до права ЄС».

Ці Рекомендації з наближення законодавства були розроблені для надання допомоги українським державним службовцям в імplementуванні Угоди про асоціацію (УА) між Україною та ЄС, зокрема її частин, що присвячені гармонізації українського законодавства з правом Європейського Союзу (ЄС). Одним із зобов'язань, покладених на українського законодавця, є своєчасне та всебічне наближення національного законодавства до десятків нормативно-правових актів ЄС, перелічених у додатках до Угоди про асоціацію та в інших міжнародних договорах між Україною та ЄС і політичних документах [3].

Зміст рекомендацій складають різні пункти, кожний з яких відповідає певному способу гармонізації законодавства. Це: наближення українського законодавства згідно Угоди про Асоціацію; динамічне наближення; наближення до права ЄС поза Угодою про Асоціацію; вимоги до наближення; планування наближення; техніка наближення; перевірка відповідності тощо.

Список використаних джерел:

1. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента 68/2016 від 26.02.2016 р. Веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/68/2016#Text> (дата звернення 04.02.2021).

2. Турій О.В. Окремі аспекти взаємодії організацій громадянського суспільства з органами державної влади як фактор розвитку громадянського суспільства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 8. 2017. Веб-сайт. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/>

?op=1&z=1115 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/68/2016> - Text (дата звернення 02.02.2021).

3. Рекомендації для українських органів державного управління щодо наближення до права ЄС. Київ. 2018. Веб-сайт. URL: https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/legal_approximation_guidelines_ukr_new.pdf<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/68/2016> - Text (дата звернення 04.02.2021).

Волкова Д.Є.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри конституційного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ПРАКТИКА ЄДИНОГО ОРГАНУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ В УКРАЇНІ

Положення Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» були у центрі уваги єдиного органу конституційної юрисдикції – Конституційного Суду України.

Станом на 1 січня 2021 року існує лише одне рішення, у якому було піддано аналізу досліджуваний Закон, – це Рішення у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини п'ятої статті 21 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (справа про завчасне сповіщення про проведення публічних богослужінь, релігійних обрядів, церемоній та процесій) від 8 вересня 2016 року № 6-рп/2016.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як суб'єкт права на конституційне подання звернувся до єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні з питанням щодо відповідності Основному Закону 1996 року положень статті 21 «Релігійні обряди і церемонії» аналізованого Закону. У цій статті йдеться про те, що ці обряди та церемонії можуть проводитися у містах, які утримуються зусиллями релігійних організацій.